

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

აბატები

აბატები (სპარს. აბად – თავისუფალი), პრივილეგირებული წოდების, მხედართა დაბალი ფენა სასანიანთა ირანში.

საშუალო და წვრილი მინათმფლობელები თავისუფალი იყვნენ გადასახადებისაგან და ომის დროს ცხენოსან ლაშქარში სამსახური ევალებოდათ. სომხეთში ფართო მნიშვნელობით მთელ ფეოდალურ კლასს ეწოდებოდა (VIII ს-მდე), შემდეგ კი წვრილ მემამულეებს, რ-ებიც სიუზერენის სამხ. სამსახურში იყვნენ. სიტყვა „აბატ.“ საქართველოში შემოვიდა „თავისუფალის“ მნიშვნელობით (დადასტურებულია XII ს. ძეგლებში). „აბატი“ იხმარებოდა აგრეთვე უფრო გვიან შემოსული თარხნის სინონიმად. XVI–XVII სს. დოკუმენტებში, ჩვეულებრივ მსახურის შესატყვისი იყო (იგულისხმებოდა მებეგრე გლეხის „თავი ბეგრისაგან“ განთავისუფლება და მსახურად დადგენა). ზოგჯერ ყმობისაგან მთლიანად განთავისუფლებულსაც ეწოდებოდა.

გ. ჯამბურია
